

Notat af udenrigsministeriets direktør 31. aug. 1943¹⁾

Følgende blev den 31. august 1943 noteret af udenrigsministeriets direktør, Nils Svenningsen.

Overretssagfører Max Rothenborg, Telefon Central 20 59, privat Ordrup 11 11, telefonerede i dag for at meddele, at Mosaisk Troessamfunds Protokoller var blevet beslaglagt. Protokollerne beroede hos overretssagfører Arthur Henriques, Nybrogade 10. På dennes kontor havde der indfundet sig to mænd, der tvang den tilstedeværende kontordame til at udlevere protokollerne. Disse indeholder fortegnelser over samtlige medlemmer af den jødiske menighed.

De to mænd havde truet kontordamen med pistoler til at udlevere protokollerne.

Inden for Det mosaiske Troessamfund var der naturligvis opstået stor bestyrtelse over det skete, idet man var bange for, at dette var indledningen til foranstaltninger mod jøderne,

Ved mit besøg hos Dr. Best i Dagmarhus Dags aften²⁾ omtalte jeg denne sag og spurgte, hvad den omtalte beslaglæggelse skulle betyde. Dr. Best var ganske uvidende om det passerede og kunne kun erklære, at der hidtil overhovedet ikke havde været nogen tale om at rejse jødespørgsmålet ("Die Judenfrage ist bisher überhaupt nicht angeschnitten worden"³⁾)

Jeg bad Dr. Best undersøge, hvad der måtte ligge til grund for den skete beslaglæggelse og give mig meddelelse herom. Dr. Best lovede dette.

Jeg spurgte udtrykkeligt, om dette spørgsmål kunne forebringes Dr. Best, eller om jeg burde henvende mig til General Hanneken derom. Dr. Best erklærede selv at være kompetent i sagen.⁴⁾

Den 31. august 1943

Nils Svenningsen

1. Nils Svenningsen var som udenrigsministeriets direktør havnet i en ledende rolle over for tyskerne, efter den danske regering var gået af den 29. august 1943.
2. Werner Best var fra 1942-45 tysk "Rigsbefuldmægtiget" i Danmark.
3. "Die Judenfrage - -" er det, Best sagde på tysk, som Svenningsen lige har refereret på dansk.
4. von Hanneken var formelt set den ledende tysker i Danmark efter undtagelsestilstandens indførelse den 29. august.

Om kilden

Notat af udenrigsministeriets direktør 31. aug. 1943

Nils Svenningsen, som var departementschef og direktør i udenrigsministeriet, har noteret, at Mosaik Trossamfunds protokoller er blevet beslaglagt. Protokollerne indeholder fortegnelser over samtlige medlemmer af den jødiske menighed. Den tyske rigsbefuldmægtigede, Werner Best, har over for Nils Svenningsen forsikret, at beslaglæggelsen ikke kan ses som et varsel om en snarlig aktion mod jøderne.

Kilden er fra det supplerende materiale til kildehæftet "Aktionen mod de danske jøder oktober 1943. Flugten til Sverige" (Systeme 2003). Kilden er gengivet med tilladelse fra Otto Rühl.